

2019/0043(NLE)

9.12.2019

AJÁNLÁSTERVEZET

az Európai Unió és Montenegró közötti, az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség által Montenegró területén végzett fellépések kapcsán jogállási kérdéseket szabályozó megállapodás megkötéséről szóló tanácsi határozattervezetről
(06847/2019 – C9-0138/2019 – 2019/0043(NLE))

Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság

Előadó: Bettina Vollath

Az eljárások jelölései

- * Konzultációs eljárás
- *** Egyetértési eljárás
- ***I Rendes jogalkotási eljárás (első olvasat)
- ***II Rendes jogalkotási eljárás (második olvasat)
- ***III Rendes jogalkotási eljárás (harmadik olvasat)

(Az eljárás típusa a jogi aktus tervezetében javasolt jogalaptól függ.)

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT JOGALKOTÁSI ÁLLÁSFOGLALÁS-TERVEZETE	5
INDOKOLÁS	6

AZ EURÓPAI PARLAMENT JOGALKOTÁSI ÁLLÁSFOGLALÁS-TERVEZETE

az Európai Unió és Montenegró közötti, az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség által Montenegró területén végzett fellépések kapcsán jogállási kérdéseket szabályozó megállapodás megkötéséről szóló tanácsi határozattervezetről (064847/2019 – C9-0138/2019 – 2019/0043(NLE))

(Egyetértés)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a tanácsi határozat tervezetére (06847/2019),
 - tekintettel az Európai Unió és Montenegró között létrejött, jogállási kérdéseket szabályozó megállapodás tervezetére (06846/2019),
 - tekintettel a Tanács által az Európai Unió működéséről szóló szerződés 77. cikke (2) bekezdésének b) és d) pontjával, 79. cikke (2) bekezdésének c) pontjával és 218. cikke (6) bekezdése második albekezdése a) pontjának v. alpontjával összhangban előterjesztett, egyetértésre irányuló kérelemre (C9 - 0138/2018),
 - tekintettel az eljárási szabályzata 105. cikkének (1) és (4) bekezdésére és 114. cikkének (7) bekezdésére,
 - tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság ajánlására (A9-0000/2019),
1. egyetért a megállapodás megkötésével;
 2. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a tagállamok, illetve Montenegró kormányának és parlamentjének.

INDOKOLÁS

a. Előzmények

A javasolt tanácsi határozat célja, hogy jóváhagyja az Európai Unió és Montenegró közötti, az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (a továbbiakban: „Ügynökség”) által Montenegró területén végrehajtott, az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökségről szóló (EU) 2016/1624 rendeletben előírányzott fellépések kapcsán jogállási kérdéseket szabályozó megállapodást. A jogállásról szóló megállapodásról folytatott tárgyalásokra az ügynökség megbízatásának felülvizsgálata és az Európai Határ- és Parti Őrségről szóló új, (EU) 2019/1896 rendelet elfogadása előtt került sor.

Az (EU) 2016/1624 rendelet különböző lehetőségeket biztosít az ügynökség számára a harmadik országokkal való együttműködésre. A jogállási kérdéseket szabályozó megállapodás kidolgozásának célja, hogy jogilag kötelező keretet biztosítson az Ügynökség műveletei számára ott, ahol végrehajtási hatáskörökkel rendelkező csapatokat vetnek be harmadik országok területén. Az (EU) 2016/1624 rendelet 54. cikkének (4) bekezdése kifejezetten előírja, hogy az Uniónak jogállásról szóló megállapodást kell kötnie az érintett harmadik országgal, amennyiben a harmadik országban várhatóan olyan fellépések keretében kerül sor csapatok bevetésére, amely során a csapat tagjai végrehajtási hatáskörökkel rendelkeznek majd, illetve amennyiben a harmadik országbeli egyéb fellépések ezt megkívánják.

A jogállási kérdéseket szabályozó megállapodás célja, hogy jogilag kötelező keretet biztosítson, amely rögzíti a művelet hatókörét, a polgári jogi és büntetőjogi felelősségre vonatkozó szabályokat, valamint a csapatok bevetett tagjainak feladatait és hatásköreit. A jogállási kérdéseket szabályozó megállapodásoknak garantálniuk kell továbbá az alapvető jogok maradéktalan tiszteletben tartását, és külön panasztételi mechanizmust kell megállapítaniuk, amelyet az ilyen műveletek során elkövetett alapjogi jogsértések esetén lehet használni.

A jogállási kérdéseket szabályozó, Montenegróval kötött megállapodás az egyik a nyugat-balkáni országokkal kötött több hasonló megállapodás sorában.

b. Az előadó álláspontja

Az előadó szerint az ilyen együttműködések átláthatóságának, nyilvánosság általi ellenőrzésének és demokratikus felügyeletének biztosításához kulcsfontosságú, hogy informális munkamegállapodások helyett formális, jogilag kötelező erejű megállapodásokat kössenek az ügynökség és a harmadik országok közötti együttműködés keretében. Az Európai Unió és harmadik országok között létrejövő, az Ügynökség és az adott harmadik ország közötti együttműködésről szóló minden megállapodást alaposan meg kell vizsgálni, a megállapodásnak hozzáadott értéket kell nyújtania az Unió számára, továbbá célja és tartalma tekintetében szigorúan szükségesnek és arányosnak kell lennie.

Ennélfogva a jogállási kérdéseket szabályozó megállapodások megkötése kulcsfontosságú, nemcsak az Ügynökség harmadik országokkal folytatott operatív együttműködése átláthatóságának és elszámoltathatóságának, hanem annak biztosításához is, hogy egyértelmű keretet hozzanak létre a harmadik országokkal az Európai Unió külső határainak

igazgatásával kapcsolatban folytatott együttműködéshez.

A jogállási kérdéseket szabályozó megállapodás, amelyhez a Parlament egyetértését kéri, lehetővé tenné, hogy Montenegró területén az Ügynökség részvételével közös műveletekre, gyorsreagálási határvédelmi műveletekre és/vagy visszaküldési műveletekre kerüljön sor. A visszaküldési műveletek kizárólag az Európai Unióból Montenegróba visszaküldött harmadik országbeli állampolgárokat érintenének.

A jogállási kérdéseket szabályozó megállapodás 4. cikke alapján minden közös művelet és gyorsreagálási határvédelmi művelet tekintetében műveleti tervet kell elfogadni. A tervnek meg kell határoznia a fellépés műveleti céljait és célkitűzéseit, és az alapvető jogokra, többek között a személyi adatok védelmére vonatkozó rendelkezéseket kell tartalmaznia.

A 6. cikk alapján az Ügynökség ügyvezető igazgatója bármely fellépést felfüggeszthet vagy megszüntethet Montenegróban, különösen „az alapjogok, a *visszaküldés tilalmának* elve vagy az adatvédelmi szabályok megsértése esetén”. A jogállási kérdéseket szabályozó megállapodás 7. cikke részletes szabályokat állapít meg a Montenegróban végzett fellépésekkel kapcsolatban az Ügynökséget és személyzetét terhelő büntetőjogi és polgári jogi felelősségre vonatkozóan.

A jogállási kérdéseket szabályozó megállapodás 9. cikke egy alapjogi rendelkezés, amely előírja, hogy a csapat (Montenegróban bevetett) tagjai „– különösen a menekültügyi eljárásokhoz való hozzáféréssel, az emberi méltósággal, valamint a kínzás és az embertelen vagy lealacsonyító bánásmód tilalmával, a szabadsághoz való joggal, a *visszaküldés tilalmának elvével* és a kollektív kiutasítás tilalmával, a gyermekek jogaival, valamint a magán- és a családi élet tiszteletben tartásához fűződő joggal kapcsolatban – kötelesek maradéktalanul tiszteletben tartani az alapjogokat és az alapvető szabadságokat”. E cikk biztosítja a megkülönböztetésmentesség elvének tiszteletben tartását is.

A jogállásról szóló, az (EU) 2019/1896 rendelettel összhangban álló megállapodásokra irányuló későbbi tárgyalások tekintetében az előadó kéri a Bizottságot, hogy a tárgyalások megkezdése **előtt** értékelje a harmadik országban az alapvető jogokkal kapcsolatos helyzetet, és haladéktalanul közölje az ilyen értékelések eredményeit az Európai Parlamenttel.

Ezen túlmenően az előadó ösztönözi kívánja a Bizottságot, hogy az átláthatóság érdekében, valamint azt segítendő, hogy a Parlament megfelelően értékelni tudja a jogállásról szóló megállapodásokat, mielőbb bocsássa rendelkezésre az összes ahhoz szükséges dokumentumot, hogy a Parlament el tudja végezni intézményi munkáját, és eljárási szabályzata 99. cikkének (1) és (4) bekezdése, valamint 108. cikkének (7) bekezdése alapján el tudja indítani a vonatkozó egyetértési eljárásokat, többek között a jogállásról szóló megállapodások tervezeteit, azok megkötése előtt.

Az előadó más, hasonló jellegű, jogállásról szóló megállapodásokért is felelős előadóként megállapítja, hogy a jogállásról szóló különböző megállapodások rendelkezései között fennáll néhány lényeges eltérés:

- Csak a jogállási kérdéseket szabályozó megállapodások egyikében szerepel olyan értelmű rendelkezés, amely szerint tartózkodni kell az esetlegesen lefolytatandó büntetőeljárást valószínűsíthetően akadályozó intézkedésektől.

- A jogállási kérdéseket szabályozó megállapodások eltérően fogalmazzak az Ügynökség csapatának tagjait megillető azon kivételes jogot illetően, hogy eljárhatnak a harmadik ország nevében, ami jogbizonytalansághoz vezethet.
- Hasonlóképpen a megkülönböztetésre vonatkozó rendelkezés sem egyezik tökéletesen a három jogállási kérdéseket szabályozó megállapodásban.
- Ami a büntetőjogi felelősséget illeti, nem mindegyik jogállási kérdéseket szabályozó megállapodás tisztázza az ügyvezető igazgató arra vonatkozó igazolásának kötelező jellegét, hogy az állítólagos bűncselekményt a közben hajtották-e végre, hogy a csapat tagja hivatalos feladatait látta el.
- Eltérnek a jogállási kérdéseket szabályozó megállapodások a csapat többi tagjának azon köteletségével kapcsolatban is, hogy a büntetőeljárás során tanúként vallomást tegyenek.

Az előadó kéri a Bizottságot és az Ügynökséget, hogy mielőbb érdemben számoljon be a Parlamentnek a helyszínen tapasztalt bármely működési nehézségről vagy eltérésről, amely a jogi keret e különbségei miatt merül fel.

Bár a jogállásról szóló megállapodást az ügynökség előző, (EU) 2016/1624 rendelet szerinti megbízatása keretében tárgyalták meg és fogadták el, az előadó elvárja, hogy a jogállásról szóló e megállapodás végrehajtása során teljes mértékben betartsák az (EU) 2019/1896 rendelet valamennyi rendelkezését, különös tekintettel a 110. cikk (2) bekezdésére.

Az előadó végezetül úgy véli, hogy a jogállási kérdéseket szabályozó javasolt megállapodás a végleges megállapodásba belefoglalandó tartalom és rendelkezések tekintetében összhangban áll a Bizottság közleményében szereplő megállapodásmintával.

A Parlament kéri, hogy amint ez a megállapodás végrehajtási szakaszába lép, az Ügynökség haladéktalanul tájékoztassa az Európai Parlamentet a megállapodás végrehajtásának részeként végrehajtott tevékenységekről, és emlékezteti az ügynökséget azon kötelezettségére, hogy az (EU) 2016/1624 rendelet 54. cikke (11) bekezdésével összhangban éves jelentéseiben értékelnie kell a harmadik országokkal folytatott együttműködését.

A fentiek fényében az előadó azt ajánlja, hogy a Parlament fogadja el a tanácsi határozattervezet szövegét.